

Dj Appy (79) in Amsterdam:
'Ik had hun opa kunnen zijn'Kippenvel in het
mortuarium van Schiphol

22

26

amsterdam

Zuid Filmmaker Hilbert Kamphuisen en andere Amsterdammers openen deuren van Joodse familiegeschiedenissen

In het ouderlijk huis van Hilbert Kamphuisen, Churchillaan 117, maken de bezoekers een sprong in de tijd. "Dit huis lijkt op dat van mijn ouders. Ik krijg het er warm van."

FOTO: MARTIN STEENVOORT

In het huis van zijn Joodse ouders

Belangstellenden kunnen nog tot en met zondag rondkijken in huizen waar tijdens de oorlog Joden woonden. Gisteren begon Open Joodse Huizen. Op de Churchillaan 117 was het al behoorlijk druk.

MARC KRUYSDIJK

"Z'n kindje was ik ook," zegt Enny Hartogsmis. Maar open zijn vrolijk. Ze houdt het nog maar net droog. "Ik had precies zo'n stek in mijn baar. En dit huis lijkt wel heel erg op het huis van mijn ouders."

De in 1917 geboren Amsterdamse

woonde gedurende de oorlog een stukje verderop in de Churchillaan. Nu zit ze hier in een huiskamer die haar, ondanks de moderne inrichting, terugvoert naar het verleden. "Ik krijg het er warm van. Tjonge, ik had niet gedacht dat het zo'n indruk op me zou maken."

Hartogsmis kijkt met een stuk of vijftien andere bezoekers naar de documentaire *De geschiedenis van mijn huis*. De film is vrijuit ingeleid door documentairemaker Hilbert Kamphuisen, de bewoner van dat huis, en wordt vertoond in het huis dat de hoofdrol speelt in de film.

De geschiedenis van mijn huis wordt juist hier en juist vandaag vertoond in het kader van Open Joodse Huizen, een initiatief van het Joods Historisch Museum en het Amsterdamse 4 en 5 met Coent. Wie wil, kan huizen bezoeken waar tijdens de oorlog Joden woonden.

Kleine herdenkingen, zeggen de organisatoren.

Het verhaal van Kamphuisen en zijn familie is bijzonder. Het is nu eens niet een verhaal over onderduiken, deportatie en concentratiekampen, maar een geschiedenis die veel gecompliceerder blijkt te liggen.

'Soms krijg ik het gevoel dat mijn opa zomaar kan binnenkomen'

Zijn moeder woonde als kind tijdens de Tweede Wereldoorlog in dit huis, op de Churchillaan 117. Toen de filmmaker en zijn vrouw het huis decennia later betrokken, kwamen ze allerlei brieven en documenten tegen uit die tijd. Kamphuisen stuit

te op een verborgen familiegeschiedenis en besloot een film te maken.

In beeld komen onder meer een tante die - na de oorlog - met een Duitser trouwde en naar Duitsland verhuisde. Daar weet niemand dat zij Joods is, want dat ligt er moeilijk. "Daar werd eigenlijk niet over gesproken."

Een aantal van de familieleden maakte in de oorlog gebruik van vervalste uittekoets van het bevolkingsregister. Daar stond in dat ze Nederlands hervormd waren, zodat ze uit handen van de nazi's konden blijven.

En het meest heftige is de ontdekking dat oom Barend na de oorlog twee jaar zat opgesloten vanwege 'economische collaboratie'. Of het deze Barend te doen was om Joodse werknemers uit handen te houden van de nazi's of dat hij werd gedreven door eigenbelang, wordt niet

duidelijk. Kamphuisen: "Maar daar is de documentaire niet om te doen. Bovendien heb ik het hem nooit kunnen vragen."

Het is bijzonder om hier te wonen, zegt Kamphuisen na afloop. "Voor deze gelegenheid hebben we ons huis natuurlijk aangepast, we hebben overal informatie en foto's uit de oorlogstijd neergelegd. Normaal wonen we niet in een museumhuis. Maar ik ben me er zeer bewust van dat dit het huis is waar mijn moeder is geboren. Soms heb ik ook inmens het gevoel dat mijn opa zomaar kan binnenkomen."

Te wonen in je eigen geschiedenis is een heel rijk idee, zegt Kamphuisen. "Dat was ook een reden voor mij om mee te doen: we wilden die ervaring delen met anderen."

Kamphuisen vertoont de film overavond nog een keer, tussen 19.00 en 20.00 uur.